

Iszkaszentgyörgyi barangolások

Kastélybirtok tanösvény

A tanösvény a 4450 m-es 10 állomása Iszkaszentgyörgy nevezetességeihez, illetve magához a kastélyhoz, a parkhoz, a birtokhoz kötődik, de a főúri család kedvelt kirándulóhelyei is megállók. Például a Kőasztal, a Kilátó és a kis szerpentin úton megközelíthető Piramiták, ahol a kőpiramist találjuk.

A közel 2000 lelkes település fő látványosság a hajdan csodaszép, s ma is tekintélyt parancsoló Amadé-Bajzáth-Pappenheim kastély 1735-ből. Az építtető **Amadé Antal**, de a család a szép építményt 1800-ban eladja a veszprémi püspöknek, **Bajzáth Józsefnek**. A vevő öccse, majd ennek fia, **Bajzáth György** végeztet itt jelentős munkálatokat, s teremtette meg a botanikus kertet. A harmadik nevet az jelenti a sorban, hogy a kastély örököse, **Bajzáth Júlia gróf Pappenheim Sándorral** köti össze sorsát. A főúri élethez kastélypark és birtok is társult. A hajdan teraszos angolkert növénykülönlegességekkel, szökőkutakkal, geometrikus formákkal, szobrokkal főleg **Pappenheim Siegfried** és felesége, **Károlyi Erzsébet** kívánsága szerint készült.

A háborúk szerencsére megkímélték az épületet, de a tulajdonosok elmenekülése után az épület sok vihart megért: volt szovjet kórház, görög menekült ház, munkásszálló, üdülő, tanácsolóház, patika, posta, mozi, szolgálati lakás benne. Némely része felújított, a többség romos, meghaladja a község erejét a rendbe hozatal. Még így is impozáns látvány.

A legértékesebb barokk szárny jelenleg iskolaként működik, s a helybeliek igazán büsz-

kék arra, hogy ide járhattak. A másik épületrész a magyar állam tulajdona, ám egy finn lovag – Budapesten képzőművészeti galériatulajdonos műgyűjtő – bérlő **Ari S. Kupsus** igyekezett korhű berendezési tárgyakkal visszaadni a kastély eredeti miliójét, sőt megtette azt a gesztust, hogy a kastély utolsó élő egykori lakójának, **Sibil von Manteuffel-Szoegé** grófnőnek (Pappenheim ág) is fenntart egy lakrészt. Őszi kirándulásunkkor éppen ott pihent a 90. születésnapjára hazatérő hölgy, aki a repülőgépről leszállva balesetet szenvedett. A kastélykertben nélküle ünnepelt a család, ő pedig a műtete után idejött lábadozni. Szellemi frissessége bámulatos! Ma is pillanatok alatt átvált bármelyik három beszélt nyelvére, s úgy emlékszik a hajdanvolt időkre, mintha csak tegnap történtek volna az események. Mesélt. Nagymamájával és édesanyjával Budapesten járva egy mosónőhöz tértek be jóslatni, de a mamának mondottak után úgy jöttek el, hogy kár volt odamenni, hisz azt jövendölte: „Szörnyű bajok után két bőrönddel fognak elmenekülni az otthonukból...” – és pontosan így történt. Megértéssel fogadta, hogy az iszkaiai a kastély, s több családi létesítmény köveit elhordták, hisz nem volt miből épít-

kezniük. Annak is igazán örült Sibil grófnő, hogy kérésére a családi kriptát ezentúl ökümenikus imahelyként használják a helybeliek, s annak még inkább, hogy az előtte lévő területet Pappenheim térnek hívják ezentúl. S térjünk vissza a finn kötődéshez, mert ennek külön története van! Az 1944-es pesti bombázások idején a Finn Köztársaság nagykövetségének a kastély barokk szárnya adott otthont. Ezzel a történelmi háttérrel nyerte el Iszkaszentgyörgy a Finnugor Kulturális Főváros címet 2016-ra. Ennek köszönhetően számos kulturális program zajlott Iszkan, s a finnugorság önkéntes követeként fiatalok érkeztek a községbe, akik több hónapig éltek itt.

Záratként a sok különlegességből az egzotikus kőpiramis története: Pappenheim Siegfried gróf emeltette egy fiatalembernek, akiről a szűkszavú családi krónika csak annyit árul el, hogy önkezével vetett életének. Az úrfi olyasvalakire vetett szemet, akire nem lett volna szabad, s ez a társadalmi rangjához nem méltó cselekedet vitte az öngyilkossághoz.

Mindenkinek javaslom: Irány Iszkaszentgyörgy!

DR. GÖDE ANDREA